

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Zeldzame aandoening veroorzaakt irritatie van het oog

Tumor van het derde ooglid

An het einde van de bedrijfsvisite kwam nog een verzoek van de melkveehouder. 'Nu je er toch bent, kun je nog even naar een koe met een ontsteking aan het oog kijken?' In deze periode zijn er nauwelijks vliegen in de stal en nu al een oogontsteking krijgen, dat vond deze veehouder toch wel raar. De bewuste koe stond vast in het voerhek en ze was al van afstand herkenbaar aan de natte streep over de haren onder het rechteroog. Om het oog zaten korstjes ingedroogd pus en het oogslimvlies zelf was wat rood ontstoken. Aan de onderzijde puilde rood weefsel tussen het oog en het onderooglid naar buiten.

Bij nadere inspectie van het rechteroog van deze koe was goed te zien dat hier sprake was van een tumor, een nieuwvorming aan de binnenzijde van het ooglid. In dit geval van het derde ooglid. De koe leek er, mede door de nog geringe omvang, nauwelijks last van te hebben. Ze knipperde wat vaak met dat oog, maar kon nog wel alles zien en hield bovendien het oog goed open.

De behandeling van een tumor van het derde ooglid bestaat uit het onder plaatselijke verdoving chirurgisch verwijderen van de tumor nadat de koe met een injectie is verdoofd. Het is niet zo'n zware ingreep en de vooruitzichten zijn gunstig. De wond wordt gehecht met oplosbaar hechtmateriaal en het oog wordt na de operatie enige dagen met een antibioticumozalf behandeld. We spraken af om de operatie de eerstvolgende dag bij deze koe uit te voeren. Na afloop van de ingreep is de melk-koe goed hersteld.

De encyclopedie **plaveicelcarcinoom van het derde ooglid**

Net als vele andere diersoorten heeft ook een koe aan ieder oog geen twee, maar drie oogleden. Tussen de bekende onder- en bovenoogleden en het ooghoornvlies bevindt zich het zogenaamde derde ooglid. Dit derde ooglid geeft vanuit de binnenonderzijde van het oog extra bescherming aan het oog. Daarnaast heeft het een functie in de traanproductie en het vochtighouden van het oog.

Zo af en toe ontstaat bij een wat ouder rund op deze plaats een tumor. Deze tumor, een plaveicelcarcinoom van het derde ooglid, veroorzaakt als het gezwel wat groter wordt een voortdurende irritatie

van het oog. Dit uit zich in roodheid, extra tranen en een oogontsteking. Soms is het effect dat het betreffende oog constant dichtgeknepen wordt. In dat stadium is de tumor erg pijnlijk en is chirurgisch ingrijpen noodzaak.

In Nederland komt deze aandoening niet zo vaak voor, maar met name in Australië, waar de altijd aanwezige zon een hoge uv-belasting op de huid en ogen van de grazende kuddes koeien geeft, komen tumoren van het derde ooglid frequent voor. Ook al omdat de daar aanwezige rassen minder pigmentrijke huid rondom de ogen bezitten. Witte huid rondom de ogen bevordert deze aandoening.

In principe is een carcinoom kwaadaardig. Maar het onder verdoving chirurgisch ruim verwijderen van een ooglid-tumor in een vroeg stadium is een goede behandeling met weinig kans op een herhaling.

